

Nr 78.

Av herr **Nilsson, Theodor** och herr **Gustavson, John**, om sänkning av räntan å lån ur fiskerilånefonden.

Då riksdagen år 1891 beslutade, att som stöd åt fiskerinäringen bevilja lån på förmånliga villkor, skedde detta helt visst i känslan av att beslutet innebar en välbehörlig hjälp åt en av vårt lands hårdast betryckta näringsgrupper och åt utövarna av en riskfylld näring.

Då år 1907 den nu gällande räntan å lån från fiskerilånefonden fastställdes till 3,6% var den gängse räntan i öppna lånemarknaden väsentligt högre än vad samma ränta nu varit under en följd av år.

Riksdagens beslut att inrätta de då och under en 25 års tid framåt alldeles särskilt förmånliga lånemöjligheterna, har för fiskarebefolkningen icke enbart haft den välbehörliga ekonomiska betydelsen. Fiskarebefolkningen har även haft en känsla av att statsmakterna väl uppskattat deras hårda arbete. Få yrkesgrupper har med större lojalitet och utan klagan, under tider som gått, fullgjort sitt sällsynt hårda och farofylla värv, så som fiskarena.

Utvecklingen inom det svenska högsjöfisket har gjort det nödvändigt med allt större och större båtar och motorer, särskilt för det Bohuslänska fisket. Denna utveckling är en naturlig följd av de undan för undan minskade fångstmöjligheterna på närmare fiskevatten. På grund av denna utveckling har skuldbördan hos fiskets utövare stigit i oroväckande grad. Därtill kommer de rådande importförhållandena i utlandet, till vilket de västsvenska fiskarena under normala förhållanden fritt och oförhindrat kunde försälja sina fångster, jämte en hel del andra svårigheter, som gjort att inkomsterna av fisket ofta icke ens räcker till nödtorftig försörjning av fiskets utövare och dessas familjer samt till räntor och amorteringar av den betydande skuldbörda fiskarena nödgats påtaga sig för att kunna utöva sin näring.

Vi anse det angeläget framhålla, att om icke fiskarena följt med utvecklingen och genom anskaffandet av större båtar samt större och driftsäkrare motorer samt därtill erforderliga redskap, hade säkerligen den svenska fiskerinäringen nu varit så gott som lamslagen och staten på ett eller annat sätt måst trätt hjälpande till för att lindra den nöd bland fiskarebefolkningen, som otvivelaktigt blivit en följd om icke näringens utövare känt ansvar inför yrket.

Den förut påtalade utvecklingen av särskilt det västsvenska fisket och fiskarebefolkningens tryckta ekonomiska förhållanden på grund av fiskets dåliga bärighet föranlät Göteborgs och Bohus läns landsting att år 1935 besluta uppdraga åt sitt förvaltningsutskott, att å tingets vägnar göra framställning hos Kungl. Maj:t om åtgärder för att räntan å lån från fiskerilånefonden måtte

sänkas. Landstingets framställning syftade till en räntesänkning å ifrågavarande lån till 2,5%.

Av samma anledning har fiskarens organisation gjort en liknande hänvändelse.

Ifrågavarande framställningar tillstyrktes av fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt av lantbruksstyrelsen. Kungl. Maj:t fann emellertid icke då skäligt vidtaga några åtgärder i ärendet.

Då det västsvenska fisket i alldeles särskilt hög grad undergått en förändring i ekonomiskt avseende sedan nu gällande räntesatsen 3.6% fastställdes å lån från fiskerilånefonden synes det oss välmotiverat, för att fonden skall behålla sin särskiljande, stödjande och främjande karaktär, att sänkning av räntan vidtages.

Gång efter annan har frågan om sänkning av räntan från omskrivna fond varit föremål för riksdagens behandling på grund av i ärendet väckta motioner.

Senast vid 1936 års riksdag framfördes frågan i båda kamrarna genom motioner nr I:80 och II:223.

Jordbruksutskottet hemställde i sitt utlåtande nr 23 om avslag å nämnda motioner, under framhållande av bland annat, att den nu ifrågavarande räntefoten varit gällande sedan år 1907, då den bestämdes med hänsyn till medelräntan för statens upplåning mot obligationer. Ävensom att den effektiva medelräntan för statens upplåning, som för budgetåret 1933/1934 utgjorde 4.42 procent, icke kan beräknas sjunka med mer än en tiondels procent under kommande budgetår.

Vi äro medvetna om att en sänkning av räntan i antydd utsträckning är lägre än statens medelinlåningsränta för närvarande, men då vi anse, att nämnda fond står i en särklass i förhållande till statens övriga lånefonder och då vi dessutom tro att vid fondens startande år 1891 huvudsyftet var att bringa fiskerinäringen stöd och hjälp, finna vi det synnerligen motiverat med en räntesänkning även om statens medelinlåningsränta är relativt hög.

Då nu Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition förelägger riksdagen förslag om nedsättning av räntan för lån från vissa utlåningsfonder hava vi ansett ytterligare skäl föreligga för att åtgärder skola vidtagas, som uppehålla fiskerilånefondens särskiljande karaktär i förhållande till vissa andra utlåningsfonder samt att på detta sätt effektivare stöd beredes för fiskerinäringen, och hemställa därför,

att riksdagen måtte fastställa räntan å lån från fonden för fiskerinäringens befrämjande till 2.5 procent.

Stockholm den 22 januari 1937.

Th. Nilsson.

John Gustavson.